

Alvija Černiauskaite: „Labai svarbu lituanistinės mokyklos reikšmę parodyti tėvams“

Lituanistinis švietimas - viena iš kertinių lietuvių diasporos veiklos sričių, padedanti tautiečiams išlaikyti kalbą, kultūrą ir tapatybę. Per pastarąją Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos kadenciją lituanistinio švietimo srityje matome proveržį. Skirtas valstybės finansavimas lituanistinėms mokykloms, atsirado mokinių registras, išaugo lituanistinių mokyklų mokytojų kvalifikacijos kėlimo galimybės, pradėta minėti Lituanistinės mokyklos diena. Kasmet auga mokyklų ir mokinių skaičius, gerėja mokymo kokybė, tačiau pagrindinis tikslas išlieka pritraukti dar daugiau mokinių ir skleisti žinią apie lituanistinį švietimą taip plačiai, kad kiekvienas Lietuvoje ar užsienyje gyvenantis lietuvis žinotų, jog kaip daugumoje užsienio šalių veikia Lietuvos ambasados, taip yra ir daugybė lituanistinių mokyklų.

Justina Mikeliūnaitė | Žurnalas „Pasaulio lietuvis“

Plačiau apie lituanistinio švietimo pasiekimus, sėkmės istorijas, naujoves ir ateities tikslus kalbamės su PLB Švietimo komisijos bei Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininke, lietuviško darželio „Obelėlė“ ir lituanistinės mokyklos „Lithuanian academy“ įkūrėja ir vadovė Alvija Černiauskaite.

Alvija, lituanistinio švietimo srityje dirbate kiekvieną dieną. Vadovaujate PLB Švietimo komisijai. Kokius svarbiausius pasiekimus, pokyčius per pastaruosius keletą metų išskirtumėt?

Vienas svarbiausių dalykų - paskirtas finansavimas lituanistinėms mokykloms. Prasidėjo tretis finansavimo metai ir labai džiaugiamės, kad kasmet vis daugiau mokyklų nusprendžia kreiptis dėl finansavimo ir renkasi mokytis kokybiškai, pagal integruotą lituanistinio švietimo programą. Didėja mokymo valandų skaičius. Tai taip pat lemia kokybiškesnį švietimą. Kuo daugiau laiko vaikas praleidžia mokykloje, lietuviškoje aplinkoje, su profesionaliais, besimokančiais mokytojais, tuo geresnių rezultatų galima tikėtis.

Taip pat džiugu, kad labai stipriai pagerėjo mokytojų kvalifikacijos kėlimo situacija. Pradėtas pirmasis nuotolinių bakalauro studijų kursas lituanistinių mokyklų mokytojams, neturintiems aukštojo išsilavinimo. O mokytojams, įgijusiems aukštąjį išsilavinimą, tačiau ne pedagogikos ar lituanistikos srityje, atsirado galimybė pradėti studijuoti tam tikrus didelės apimties modulius Vilniaus kolegijoje ir Vytauto Didžiojo universitete. Atskiri mokymai vyksta ir mokyklų vadovams, siekiant stiprinti švietimo vadybos žinias.

Finansavimas ir mokytojų kvalifikacijos kėlimas reikšmingai prisideda prie kokybiškesnio lituanistinio ugdymo. Ir tėvai, matydami, kad mokykla siekia ugdymo kokybės, mokytojai suinteresuoti investuoti savo laiką į papildomas studijas ir nuolatinį tobulėjimą, labiau pasitiki tokia mokykla.

Taip pat smagu, kad daugėja galimybių mokytis tiek fizinėse mokyklose, tiek nuotoliniu būdu. Džiaugiamės, kad per šiuos keletą metų galėjome kilstelėti ugdymo kokybės kartelę.

O siekiant kokybės labai svarbi žmonių, užsiimančių lituanistiniu švietimu, motyvacija. Daugybė jų dirba iš širdies, jaučiasi radę save ir savo kelią, tačiau labai norisi tuos žmones įvertinti. Dar vienas svarbus darbas, kurį pavyko įgyvendinti per šią kadenciją, yra Lituanistinės mokyklos diena - ją švenčiame rugpjūčio 10 dieną prezidentūroje. Mokytojai aukščiausioje Lietuvos institucijoje pagerbti jau du kartus. Pirmaisiais metais ši diena dar nebuvo formaliai patvirtinta įstatymu, o pernai pirmą kartą paminėta tikroji diena, kai visi radijai pranešė, kad tai yra Lituanistinės mokyklos diena.

Man tai atrodo labai svarbu. Motyvacija atsiranda tada, kai mokytojai yra matomi ir girdimi. Tad džiaugiuosi, kad jau turime savo mokytojų dieną, mokytojų stovyklą, taip pat mokytojai pagerbiami Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos premija, Užsienio reikalų ministerijos iniciatyvomis.

Būtent žmonės, mokytojai ir mokiniai, yra lituanistinių mokyklų kapitalas. Be jų nebūtų mokyklos. Tad labai svarbu įvertinti jų pastangas ir džiaugiuosi, kad per paskutinius keletą metų atsirado daugiau motyvacinio dėmesio mokytojams.

Lituanistinės mokyklos dienos renginys Prezidentūroje | LRP kanceliarijos nuotr.

Išties mokytojai atlieka didžiulį darbą padėdami išlaikyti lietuvių kalbą gyvenantiems užsienyje. Ir dauguma tai daro iš širdies, pašaukimo, turi stiprią vidinę motyvaciją. O kaip motyvuoti vaikus ir, dar svarbiau, tėvus atvesti atžalas į lituanistinę mokyklą? Šiuo metu lituanistinėse mokyklose besimokančių vaikų skaičius vis dar neviršija 10 proc. visų užsienyje gyvenančių lietuvių vaikų. Ką dar būtų galima padaryti siekiant atliepti tėvų lūkesčius ir parodyti lituanistinio ugdymo vertę ir naudą?

Žinoma, labai svarbu lituanistinės mokyklos reikšmę parodyti tėvams, supažindinti juos su lituanistiniu švietimu, nes būtent tėvai atveda mažus vaikus į mokyklą. Būtent jie pirmiausia turi suprasti, kad kuo ankstyvesnio amžiaus vaikas įsitrauks į lituanistinį švietimą, tuo geresnį pagrindą ir rezultatą galės gauti.

Tėvų lūkesčiai skirtingi, tad labai svarbu išsiaiškinti kiekvienos konkrečios šeimos,

atėjusios į mokyklą, poreikius ir prie jų prisitaikyti.

Pavyzdžiui, kai kurie tėvai po metų ar kelerių planuoja grįžti gyventi į Lietuvą ir jiems labai svarbu pastiprinti vaikų lietuvių kalbos žinias, kad grįžus į Lietuvą vaikams būtų lengviau prisitaikyti. Tokiu atveju labai svarbu, kad vaikas socializuotųsi tarp lietuvių vaikų mokykloje ir pamatytų panašią aplinką į tą, kuri sups grįžus.

Taip pat yra labai motyvuotų tėvų, kuriems svarbu, kad vaikas gerai kalbėtų lietuviškai, nepriklausomai nuo to, kokioje šalyje planuoja gyventi, ir kurie patys įsitraukia į mokymo procesą, noriai namuose skaito knygas, prašo namų darbų, dalyvauja veikloje. Kai vaikai mato tėvų pavyzdį, kad lietuvių kalba yra vertybė, dar viena dovana šeimai, identiteto dalis, jų įsitraukimas gerokai didesnis.

Lituanistinė mokykla tampa ir socialiniu klubu, kuriame svarbiausia ne taisyklingas tarimas ar gramatika, bet ryšys su kitais lietuviais, tradicijų ir kultūros perdavimas. Dažnai įtraukia bendros veiklos – smagu pinti Advento vainikus, dalyvauti Joninių šventėje ar pan.

Pasaulyje veikia daugybė labai skirtingų lituanistinių mokyklų, tad pasirinkimo galimybės didžiulės – nuo sustiprinto lituanistinio ugdymo iki etnokultūrinės, muzikinės ar akademinės pakraipos įstaigų. Taip pat yra ir lietuviškų darželių, būrelių, kuriuose vaikai lietuvių kalbos mokosi netiesiogiai. Pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje didelio susidomėjimo sulaukė Kulinarijos būrelis, kuriame renkasi vaikai, mėgstantys gaminti ir mokytis įvairių naujų dalykų virtuvėje.

Visos iniciatyvos, projektai, visi būreliai labai skatinami, kad pritrauktų kuo daugiau vaikų. O ūgtelėjusiems vaikams labai svarbu parodyti, kodėl jiems verta mokytis lietuvių kalbos.

Džiaugiuosi, kad įkūriau Londono debatų klubą, kur vyresni vaikai tą vertę pamato. Būdami su panašių patirčių turinčiais bendraamžiais, taip pat užaugusiais svetur, jie drąsiau kalba, pasijunta laisviau, gali save pristatyti ir nebijoti kalbėti su akcentu ar įterpti kokį žodį kita kalba. Svarbu, kad jie moka išreikšti mintis, argumentuoti. Ateina ir vaikų, dėl įvairių aplinkybių niekada nelankusių lituanistinės mokyklos. Labai smagu, kai jie atranda bendrystę, pradeda kitaip suprasti save, atranda savo identitetą, pasijaučia tarp savų.

Labai svarbu nepamiršti ir paauglių, jaunuolių, parodyti, kaip kalba gali būti

naudinga skirtingose situacijose, papildyti jų žinių bagažą, suteikti pridėtinės vertės. Reikia stengtis sukurti aplinką ir jiems, suteikti papildomų įgūdžių, įrankių, naujų draugysčių, smagią erdvę.

Kol vaikai maži, svarbu išgirsti tėvų lūkesčius, bendradarbiauti su jais, o vėliau – kuo labiau įtraukti pačius vaikus į ugdymo procesą. Jie gali būti tos kelrodės žvaigždės, kurios parodo, kokių kelių geriau eiti, tiesiai paklausus, kokių jie norėtų pamokų ar užsiėmimų, susitikimų, kaip jiems atrodo, kas duotų daugiau naudos.

A. Černiauskaitės įkurtas Londono debatų klubas | Asmeninio archyvo nuotr.

Ta bendrystė turbūt reikalinga ne tik vaikams, kad pamatytų, jog ne jie vieni šeimoje kalba lietuviškai. Tėvams taip pat labai svarbu pasikalbėti apie dvikalbystės iššūkius ir džiaugsmus. Tačiau pirmiausia reikia rasti kelią į mokyklą. Ką sunkiau motyvuoti – tėvus ar vaikus?

Man labai patiko šių metų Litanistinio švietimo forume vienos mergaitės išsakyta

mintis, kad, nuo mažumėsėjusi į lietuvišką darželį, paskui į lituanistinę mokyklą, ji nė neįsivaizdavo, kad gali būti kitaip. Vaikas manė, kad visi lietuviai lanko lietuviškas mokyklas.

Dažnai apie tai kalbu su savo mokyklos mokinių tėvais. Mokyti lietuvių kalbos, vesti į lituanistinę mokyklą yra šeimos sprendimas. Labai svarbu, kad jis nebūtų trumpalaikis. Juk jei vaikas kurią dieną pasiskundžia, kad jam sunku formalioje mokykloje, kad nenori į ją eiti, tėvai dažniausiai tiesiog paaiškina, kodėl reikia mokytis, ir neleidžia, jei nėra nuotaikos, tiesiog likti namie. Norisi, kad ir į lituanistinę mokyklą būtų žiūrima ne kaip į dar vieną būrelį, kurį galima mesti po kelių mėnesių ar metų, nes sunku keltis savaitgalį, o kaip į rimtą, tikrą mokyklą.

Puikiai suprantu tėvus. Jie susiduria su spaudimu, manipuliacijomis. Tikrai prireikia ir derybų, ir įvairių susitarimų šeimoje. Bet svarbiausia, kad sprendimas lankyti mokyklą būtų tvirtas, kad tiek tėvai, tiek vaikai suprastų, dėl ko jie eina į lituanistinę mokyklą. Ir dėl ko svarbu tai daryti visą vaiko mokyklinį gyvenimą.

Turime pavyzdžių, kai 4–5 metus lituanistinę mokyklą lanke vaikai nutaria, kad jau daug išmoko, skaito, rašo ir mokykla jiems nebereikalinga. Deja, po keleto metų pastebima, kaip susiaurėja žodynas, kaip ima dominuoti daugumos kalba ir labai mažai lieka lietuvių kalbos.

Tad jei jau pasisekė išmokti lietuvių kalbą, reikia skatinti jos nepamesti, bandyti išlaikyti, bandyti megzti socialinius ryšius mokykloje, turėti draugų, susirašinėti. Bendrauti, susiskambinti su seneliais ar giminėmis Lietuvoje, apsilankyti vasarą, nuvykti į stovyklą. Svarbu, kad lietuvių kalba būtų veikianti, o ne pasyviai primiršta, byrančiu žodynu. Norint išlaikyti, svarbu ją nuolat „minkyti“.

Lituanistinė stovykla „Pasaulio Lietuva“ | Asmeninio archyvo nuotr.

Siekiant išsaugoti lietuvių kalbą emigracijoje, sustiprinti lituanistinį švietimą, auginti mokinių skaičių, svarbus kiekvieno indėlis - tėvų, mokytojų, bendruomenių. O kaip matote savo, kaip PLB Švietimo komisijos pirmininkės ir Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkės, vaidmenį lituanistinio švietimo srityje? Kokius tikslus sau keliate?

Vadovaujant PLB Švietimo komisijai labai svarbu suprasti viso pasaulio kontekstą. Nes bendraujant su didelėmis bendruomenėmis, aktyviomis mokyklomis visai kitoks poveikslas gali susidaryti, palyginti su situacija Urugvajuje ar Egipte, ar kitoje šalyje, kur vos kelios dešimtys lietuvių ir keli mokiniai, tarp kurių kelių šimtų kilometrų atstumas. Labai svarbu, kad po pandemijos atsirado interaktyvių, virtualių mokyklų, kurios pasiekia labai gerų rezultatų.

Vienas iš komisijos tikslų yra sudėlioti kuo patogesnę įrankių bagažą visoms lituanistinėms mokykloms, kad jos galėtų jais naudotis, kad tai būtų pritaikyta nebūtinai pačiai gausiausiai mokyklai JAV ar pačiai didžiausiai mokyklai Europoje.

Norisi, kad susidėlioti pirmus žingsnius ir pradėti veikti galėtų visi norintys įkurti mokyklą. Kad tai nebūtų nenugalimas, neįveikiamas kalnas. Mūsų misija – atliepti kiekvienos mokyklos poreikius, padėti naujai besikuriančioms mokykloms rasti reikiamus kontaktus, bendradarbiauti, patarti.

Labai džiaugiuosi, kad praėjusių metų pabaigoje pavyko padėti įkurti pirmąją lituanistinę mokyklą Naujojoje Zelandijoje. Išdrįsti pradėti dažnai reikia tiesiog pokalbio, paskatinimo, pažado pabūti mentoriumi, padėti, atsakyti į kylančius klausimus. Drąsiau veikti, kai žinai, kad sulauksi pagalbos.

Taip pat prisidedame ir formuojant valstybines strategines lituanistinio švietimo kryptis, siekiame įtraukti visas mokyklas, tarpininkauti priimant sprendimus, teikti rekomendacijas ir palengvinti lituanistinių mokyklų gyvenimą. Švietimo komisija iškėlė ir mokytojų kvalifikacijos kėlimo klausimą, pajutusi tokį poreikį. Pradėjome nuo metinių kvalifikacijos kėlimo seminarų šalyse, kur įsikūrę daugiau lituanistinių mokyklų. Vėliau prasidėjo vasaros kursai Lietuvoje, o pernai atsirado tęstinės studijos. Labai džiaugiamės, kad mokytojai suinteresuoti tobulinimosi galimybėmis, aktyviai įsiliejo į studijų procesą ir investuoja savo laiką, dienas ir naktis.

Lituanistinis švietimas yra ir vienas iš Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės veiklos prioritetų. Džiugu, kad šalis pirmauja lituanistinių mokyklų skaičiumi pasaulyje. JK šiuo metu veikia daugiau nei 60 lituanistinių mokyklų, kai kurios jų turi po keletą skyrių. Labai džiaugiamės, kad turime atsidavusių, talentingų mokytojų, mokyklų vadovų, kuriems tai yra labai svarbu, kurie lituanistinį švietimą mato kaip savo gyvenimo kelią, atranda save šioje veikloje. Kartu su jais bandom JK lituanistinį švietimą pakelti tiek kokybiškai, tiek kiekybiškai.

Smagu, kad kai kuriose vietovėse būtent lituanistinė mokykla tampa bendruomeniškumo šaltiniu, tradicinių švenčių, susiejimo vieta. Kadangi JK Švietimo taryba kuruoja visas lituanistines mokyklas, esančias JK, stengiamės keletą kartų per metus organizuoti bendrus renginius, sutelkti mokyklas. Kai kurios vykdo ir bendrus projektus. Taip pat įtraukiame ir bendras sporto šventes. Tad tikrai yra įvairiausių veiklų, galimybių kiekvienam atrasti, ką nori veikti, įsitraukti į kultūrinę, sportinę, akademinę veiklą. Visada visus labai aktyviai kviečiam prisidėti, dalyvauti, bendradarbiauti ir kartu augti.

A. Černiauskaitė Globalios Lietuvos apdovanojimuose | Organizatorių nuotr.

Nežinau, kaip viską spėjat, bet matyti, kad nesustojate, išbandote naujus formatus, plečiate veiklos geografiją, atidarėte lituanistinę mokyklą Portugalijoje. Papasakokite apie tai šiek tiek plačiau. Kaip kilo mintis „Lithuanian academy“ veiklą vykdyti ir Portugalijoje?

Pirmiausia, Portugalijoje niekada nebuvo lituanistinės mokyklos. Lietuvos ambasada Jungtinėje Karalystėje, Londone, aptarnauja ir Portugaliją, tad esam susieti. Kai pirmą kartą pamačiau, kad ir Portugalijoje yra lietuvių, kurie norėtų turėti mokyklą, neliko nė menkiausios abejonės, jog reikia juos suburti.

Mokyklos Portugalijoje vadovė ir pati yra labai aktyvi, baigusi edukologiją, tad pasikalbėjome, pasitarėme ir nusprendėm, kad būsim mentorai, kurie padės, pasidalins patirtimi. Nuo sausio mėnesio reguliariai vyksta užsiėmimai Lisabonoje ir Porto mieste, o nuo rugsėjo planuojame atverti ir nuotolinę klasę. Pamokomis susidomėjo ir Brazilijos lietuviai. Ten nemažai antros, trečios kartos lietuvių, kurių mokymo procesas šiek tiek kitoks. Jiems labai svarbu, kad kas nors galėtų paaiškinti ir gimtąją portugalų kalbą.

Besiburianti tėvų bendruomenė labai aktyvi, norinti dalyvauti veikloje, susitikti,

švęsti ir, žinoma, siekti rezultatų. Tad ir mokymo valandų skaičius nėra mažas. Sulaukėm pasiūlymo rengti pamokas ir kurortiniame Algarvės mieste, bet šiuo metu ten per mažai lietuvių, kad būtų galima atidaryti dar vieną skyrių. Palaikome ryšį su jais, galbūt prisijungs prie nuotolinės klasės. Pradinis etapas labai smagus, džiaugiuosi puikia komanda ir teigiamais išpūdžiais bei dideliu susidomėjimu. Žadam ir su Londono debatų klubu vykti į Portugaliją juos palaikyti.

Bėgimas *Penki už Lietuvą* | Asmeninio archyvo nuotr.

Praėjusių metų pabaigoje pradėjote dar vieną veiklą. Gruodį paskelbta pirmoji tinklaraidė „YouTube“ kanale „Lietuvių kalbos akademija“. Kaip

gimė ši idėja?

Labai norisi, kad apie lituanistinį švietimą sužinotų kuo daugiau žmonių. Visuomet nustembu, jei sutinku keletą ar daugiau metų užsienyje gyvenantį žmogų, kuris nieko nėra girdėjęs apie lituanistines mokyklas. Atrodo, kaip tai įmanoma.

Labai norisi, kad ne tik išvykę, bet ir Lietuvoje gyvenantys lietuviai žinotų, jog užsienyje gali rasti ne tik Lietuvos ambasadą, bet ir lituanistinę mokyklą. Kad jei kraustaisi į kitą šalį su vaikais, vienas pirmųjų žingsnių susirasti ne tik vietines ugdymo įstaigas, bet ir lituanistinę mokyklą, nepamiršti lietuvių kalbos.

„YouTube“ laida atsirado iš noro, kad apie lituanistines mokyklas sužinotų kuo daugiau žmonių ir Lietuvoje, ir užsienyje, parodyti mokyklų virtuvę. Tikslas – pakalbinti lituanistinių mokyklų žmones, geriausia, jų mokyklos aplinkoje, kad ir žiūrovai pamatytų, kaip atrodo lituanistinė mokykla. Ir tėvams turėtų būti įdomu paklausti, su kokiais iššūkiais susiduria mokyklos kitose šalyse, kaip ten vyksta pamokos, kokie skirtumai.

Gal kas nors pažiūrėjęs nuspręs pats prisidėti prie lituanistinio švietimo, atvesti savo vaikus ar įkurti lituanistinę mokyklą. Kalbėjimas su tikrais žmonėmis iš tikrų vietovių labai svarbus, pažiūrėjus laidas ir kitų mokyklų atstovams kyla klausimų, idėjų. Manau, kad tęsim šią veiklą, nors ir nėra paprasta filmuoti skirtingose šalyse, nuvykti į mokyklas, kurias norime parodyti. Tačiau kalbantis nuotoliniu būdu ar kitoje aplinkoje pokalbis kartais vystosi kitaip nei savoje aplinkoje. Ieškom įvairių temų ir norisi apie lituanistinį švietimą ne tik tarpusavyje kalbėti, bet ir skleisti žinią plačiau.

Smagu, kad kai kuriose šalyse (Airijoje, Norvegijoje, Suomijoje, Danijoje) jau ir vietinėse mokyklose mokiniai turi galimybę pasirinkti lietuvių kalbą kaip užsienio kalbą. Šiuo klausimu dirbame ir Jungtinėje Karalystėje. Vaikus tai motyvuoja dar pasimokyti, laikyti testą ar egzaminą lietuvių kalba.

Ne vienus metus vadovaujate lituanistinei mokyklai ir darželiui Londone. Kokius pasiteisinusius sprendimus, iniciatyvas ar pokyčius išskirtumėte? Kuo norėtumėte pasidalinti su kitomis mokyklomis, pasidžiaugti?

Labai džiaugiuosi, kad „Lithuanian academy“ pavyko gauti puikias patalpas ir pamokos vyksta britų mokykloje, įsikūrusioje pastate, kuris pastatytas Londono olimpinėms žaidynėms kaip mokymų centras. Mokykla yra labai šviesi, įdomios

architektūros, turi stogo terasą, tad esant geram orui galima surengti pamokas lauke. Pertraukų metu galima naudotis žaidimų aikštele, krepšinio, futbolo aikštynais, kitomis erdvėmis. Pajautimas, kad tai yra tikra mokykla, tikra klasė su interaktyviomis lentomis, o per pertrauką galima nueiti pavalgyti į tikrą valgyklą, yra labai svarbus tiek tėvams, tiek vaikams.

Prieš tai pamokos vykdavo Bendruomenės centre. Nors tai puikios patalpos, jos ne visiškai pritaikytos mokyklai, nebuvo klasių. Tad labai džiaugiuosi, kad galime dirbti naujose patalpose, visiškai pritaikytame pastate su puikia infrastruktūra ir vaikai atėję į mokyklą kiekvieną šeštadienį dirbti penkias valandas gali pajusti mokyklinę atmosferą. Ir mokytojoms patogiau: jos gali išskirstyti mokinius grupelėmis, dirbti skirtingose erdvėse. Džiaugiuosi, kad ir dalis mokytojų pasinaudojo kvalifikacijos kėlimo studijomis ir įnešė naujovių į mokyklą.

Taip pat kiekvieną mėnesį vyksta pristatymai tėvams. Džiaugiamės, kad turime puikią teatro salę ir galim pakviesti tėvus, supažindinti juos su projektais, temomis, prie kurių šiuo metu dirbame. Patys vaikai pristato, ką padarė. Tėvams labai svarbu matyti tą augantį rezultatą, stebėti, kaip vaikai pristato veiklas, gauna komunikacinių įrankių, viešojo kalbėjimo patirties.

Taip pat labai smagu, kad debatų klubo nariai pasidalina savo mintimis, atsiranda naujų iniciatyvų. Visada paauglius išklausome ir, kiek įmanoma, bandom įtraukti jų pasirinktas temas. Stengiamės, kad jie jaustųsi komandos dalimi. Manau, paaugusiems vaikams labai svarbu jausti, kad ir jie yra mokyklos kūrėjai, bendrasavininkiai, kad jų nuomonė svarbi, girdima, gali pakreipti mokymo procesą norima linkme, kurti mokyklą kartu. Tuomet auga pasitikėjimas mokykla, mažiau vaikų išeina iš mokyklos.

Šiais metais 15 vaikų išleisim į Lietuvą. Su vaikais, kurie su šeimomis grįžta gyventi į Lietuvą, stengiamės pabendrauti, sužinoti, kaip jiems sekasi. Labai smagu, kai tėvai pasakoja, kad vaikai mokosi gerais pažymiais, aukštesniu lygiu, kad lituanistinėje mokykloje įgyta patirtis padeda lengviau adaptuotis Lietuvoje, įsilieti į mokymosi procesą.

Debatų klubo nariai Lituanistinio ugdymo forume Londone, 2025 m. | Martophotography nuotr.

Aptarėme Jūsų visuomeninę veiklą, lituanistinį švietimą. Daug kuriat ir duodat kitiems, o ką pati gaunat, kokį vidinį poreikį atliepia visos šios veiklos?

Į lituanistinį švietimą atėjau iš savanaudiškų paskatų. Mano sūnui netrukus bus 19, prieš tiek metų ir išitraukiau. Labai norėjau, kad sūnus būtų lietuviškoje aplinkoje. Tuo metu ten, kur gyvenome, nebuvo lituanistinio ugdymo įstaigų, o pradėjusi ieškoti darželio sūnui prieš grįždama į darbą (motinystės atostogos JK trunka vos 9 mėnesius), neradau tokio, kad mane tenkintų kokybė. Tad nutariau sukurti pati, pagal tokį modelį, kokio norėjosi. Taip atsirado lituanistinis klubas ir formalus darželis, veikiantis kiekvieną dieną nuo 8 iki 18 val. Į šį darželį ir pradėjo eiti mano sūnus su kitais lietuviais vaikais, vėliau jį lankė ir abi dukros.

Į šią veiklą niekad nežiūrėjau kaip į verslą. Svarbiausia buvo kokybė, nes čiaėjo mano vaikai ir kiti vaikai, kurie taip pat greitai tapo savi. Norėjosi, kad jiems būtų smagu, gera. Visad galvojau, ko pati norėčiau, jei būčiau vaikas ar mokytojas. Kai pamatai, kad vaikai kalba lietuviškai, rašo, skambina močiutei ir džiaugiasi išmoktais žodžiais, labai džiugu. Tas sėkmės pojūtis ir puikūs rezultatai ir vedė į

priekį.

Vėliau atsirado ir daugiau papildomų visuomeninių veiklų ir visad motyvavo rezultatai ir kokybės siekis. Ką nors darant norisi, kad būtų išliekamoji vertė, kad vaikas po 20–30 metų galėtų prisiminti savo mokyklą ir padėkoti, suprasti, kokių vertybių, įgūdžių išmoko ten ir kaip jam gyvenime tai padeda.

Tas nuolatinis galvojimas ir ieškojimas, kaip mokykla dar galėtų prisidėti ir suteikti papildomų įgūdžių, rezultatų siekimas ir nuolatinis tobulėjimas ir yra mano motyvacija ir varikliukas.

Taip gimė ir stovykla „Pasaulio Lietuva“, kurią iš pradžių rengiau tik savo mokyklos mokiniams. Bet grįžtamasis ryšys, vaikų ir tėvų atsiliepimai apie puikius įspūdžius, išaugusią motyvaciją paskatino atverti stovyklą vaikams iš viso pasaulio – pakviesti patirti smagų vasaros nuotykių, kuris kartu yra ir motyvacijos užtaisas dar metus likti lituanistinėje mokykloje, mokytis, kurti dar platesnį lietuviškų pažinčių ratą ir susipažinti su vaikais ne tik iš savo šalies, bet ir iš Singapūro, Australijos, Argentinos, JAV ir kitų šalių.

Paieškos ir teigiamas rezultatas ir suteikia motyvacijos nesustoti.

PLB Švietimo komisijos bei Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkė A. Černiauskaitė | Asmeninio archyvo nuotr.

Straipsnis spausdintas metraštyje „Pasaulio lietuvis“, 2025 metai Nr. 588.

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorių.

Žurnalą įsigyti galite [čia](#)